

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Arran l'Acord d'1 de juliol de 2020 del Consell de Govern per l' «adaptació de la docència de les titulacions oficials de la Universitat de València durant el primer quadrimestre de l' curs 2020-2021» , s'han plantejat per part d'alguns membres de la comunitat universitària les següents qüestions:

1.- Pot la Universitat de València obligar el seu Professorat a gravar les classes i, si s'escau, a retransmetre-les?

En el context de la situació derivada de la pandèmia de l'Covid-19, la Universitat, per tal de prestar el servei públic d'educació superior que n'és una de les seues finalitats estatutàries, pot establir l'obligació tant de retransmetre de manera síncrona com de gravar les classes del professorat per permetre la seua reproducció dins l'aula virtual de forma asíncrona, quan així ho requerisquen les necessitats derivades de la docència en l'actual context. Aquesta gravació o reproducció només serà accessible per part de l'alumnat matriculat a aquesta assignatura i el professorat corresponent. La seua descàrrega, difusió, distribució o divulgació per a altres finalitats no està permesa. Per tant, l'ús inadequat de la gravació donarà lloc a l'exercici de les accions legals pertinents.

2.- La mesura anterior vincula tot el professorat universitari, ja siga funcionari o laboral?

Si, en la mesura que la situació és la mateixa per tots els professors universitaris com a treballadors públics sotmesos a la normativa pròpia universitària, ja siga el Decret 898/1985, sobre règim de professorat universitari; ja el Decret 174/2002, de Govern valencià, sobre règim i retribucions de personal docent i investigador contractat laboral de les universitats públiques valencianes; així com també queden vinculats per la normativa sanitària aplicable als centres d'ensenyament . Correspon a la Universitat de València, a partir d'aquest marc legal, determinar les condicions concretes en què es s'haurà de desenvolupar la tasca per part del seu professorat.

Per a més informació sobre aquesta qüestió, vid. El document titulat "Notes jurídiques sobre l'ordenació de la docència dels professors universitaris, en tant que empleats públics", elaborat pel vicesecretari general de la Universitat, Prof. Dr. D. Andrés Boix, que s'adjunta a continuació . Respecte de qüestions al voltant de protecció de dades i propietat intel·lectual en relació amb la docència on-line, es pot consultar el document elaborat pel Delegat de Protecció de Dades de la Universitat de València, Prof. Dr. Javier Plaza, "[Protecció de dades i propietat intel·lectual en la docència en línia](#) ".

Notes jurídiques sobre l'ordenació de la docència del professorat universitari , en tant que empleats públics

1. El professorat universitari com empleat públic subjecte a un règim estatutari

El professorat universitari, en tant que persones treballadores públiques, es troba sotmès a un règim estatutari que determina les condicions en les quals ha de desenvolupar la seua tasca . Aquest règim, que determina una major capacitat de modificació unilateral de les condicions de prestació del servei per part de l'Administració, ha estat reconegut pel nostre Dret en reiterades ocasions i, fins i tot, segons el parer de l'Tribunal Constitucional, des de la seva STC 99/1987, aquesta opció organitzativa és un mandat constitucional que no pot sinó estendre's a tota la funció pública, ocupació pública i administracions públiques (STC 235/2000). De manera que la condició de persona treballadora pública suposa que els seus drets i deures estiguen continguts a les normes, s'adapten a mesura que aquestes així ho determinen i fins i tot que el seu contingut, a més, pugua variar sense que siga oposable front això un dret al manteniment de les condicions prèvies de treball. Així mateix, i per aquesta raó, el contingut i objecte de la prestació concreta de les persones treballadores universitàries podran anar-se adaptant degudament a les necessitats pròpies de cada moment .

En aquest sentit, i davant la situació provocada per la pandèmia de COVID-19, és evident que l'Administració té competències per determinar les condicions d'adaptació dels seus treballadors a la nova situació. Qüestió que inclou el compliment, com han de fer també les empreses privades, de les diferents normes jurídiques de contingut imperatiu que s'han vingut aprovant en els últims mesos i que són d'obligat compliment per al desenvolupament de qualsevol activitat, ja siguen públiques o privades , com el recent decret llei 21/2020, de mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per fer front a la crisi sanitària ocasionada pel Covid-19 (precedit d'altres normes que havien establert algunes obligacions, com el mateix Decret 463/2020 de declaració de l'estat d'alarma o el Decret-lei 7/2020, pel qual s'adopten mesures urgents per a respondre a l'impacte econòmic de l'Covid-19 o els decrets-lei 8/2020 o 18/2020). Les administracions públiques, i en concret les Universitats públiques, no només poden sinó que han d'adaptar també l'organització de la seua activitat a aquestes noves exigències, i fer-ho dins de el marc normatiu vigent, respectant en tot cas els drets i deures estatutaris dels seus treballadors, i complint amb les mesures específiques addicionals que, més enllà de les normatives previstes per a centres educatius, hagen estat determinades per les autoritats educatives (estatals en funcions de coordinació; autonòmiques com a competents) i sanitàries sobre la concreta manera d'organitzar les activitats de docència, recerca, transferència i innovació pròpies dels centres d'ensenyament superior . En aquest sentit, la Universitat de València, dins d'aquest marc i en compliment del mandat per prestar el servei públic d'educació superior, és competent per establir a partir de les decisions preses pels seus òrgans estatutaris la

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA

manera en què s'ha de desenvolupar la docència, sempre que les mesures aprovades estiguen proporcionades i ajustades al compliment d'aquestes finalitats

2 . Conseqüències pel que fa a l'adaptació de la docència a la situació derivada de la pandèmia de Covid-19

L'Estatut de l'Empleat Públic estableix, en el seu art. 52, que els empleats públics han d'exercir amb diligència les tasques que tinguen assignades, i en el seu art. 53 s'indica que actuaran d'acord amb els principis d'eficàcia, economia i eficiència, havent de mirar per la consecució de l'interès general i el compliment dels objectius de l'organització (art. 53.8 EBEP), així com que compliran amb diligència les tasques que els corresponguen o s'els encomanen (art. 53.10 EBEP), tot això, com no pot ser menys, en un marc de respecte als seus drets estatutaris com a treballadors públics. Pel que fa al personal universitari, bo i estant la docència part essencial de la prestació de servei públic universitari (arts. 1 i 2 LOU), el Decret 898/1985, sobre règim de professorat universitari, estableix en el seu article 11 que és obligació dels cossos docents universitaris la impartició d'ensenyaments teòrics i pràctiques en qualsevol centre de la Universitat (...) en les matèries de la seua àrea de coneixement que figuren en plans d'estudi conduents a l'obtenció de títols acadèmics. Semblants previsions respecte de la resta de personal universitari les trobem en les normes competents en la matèria (Decret 174/2002 de Govern valencià, sobre règim i retribucions de personal docent i investigador contractat laboral de les universitats públiques valencianes). L'organització concreta d'aquestes obligacions docents, sempre que es respecten els límits màxims de dedicació horària fixats normativament per a cada supòsit i les exigències derivades del reconeixement constitucional de la llibertat de càtedra (que, com és sabut, hi té a veure amb qüestions relatives al contingut i orientació de l'ensenyament, sense que hi puguem existir indicacions alienes a les científiques, però no a qüestions organitzatives), és competència dels plans d'estudi i el seu concret desplegament és responsabilitat de la Universitat corresponent (en el nostre cas, de la Universitat de València).

En l'actual context de pandèmia de Covid-19, aquesta ordenació ha de adaptar la prestació del servei a les previsions contingudes en el Decret-Llei 21/2020 i normes relacionades, així com a les instruccions de les autoritats educatives i sanitàries amb la finalitat de garantir que la docència proporcionada per la Universitat de València siga de la màxima qualitat possible, en compliment de les seues finalitats estatutàries.

3 . Sobre la docència no presencial síncrona o asíncrona i les possibilitats tecnològiques de retransmissió o gravació de les classes

En un context de no presencialitat o de presencialitat reduïda aquestes mesures organitzatives han de garantir que la prestació a què està obligat el professorat universitari (impartició de la docència assignada) es puga dur a terme, de la manera més satisfactòria possible, oferint el servei a tot l'alumnat. Atès que no existeix cap dret del professorat universitari a determinar per si

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA

mateix les condicions d'impartició de la docència, i tampoc la seva presencialitat o modalitat síncrona, és perfectament comprensible que és competència de la Universitat decidir com organitzar la manera de donar les classes, i determinar com s'han de prestar els seus serveis, sempre que ho faça en compliment de els plans d'estudi vigents, als seus empleats amb obligacions docents. La qual cosa haurà de respectar, a més de l'ordenament jurídic vigent (que es compon també de les noves exigències derivades del decret llei 21/2020 i de les instruccions i recomanacions d'autoritats sanitàries i educatives en la matèria), els principis generals de Dret, que exigeixen un mínim de raonabilitat per a mesures que suposen alteracions d'aquesta índole. En concret, caldrà garantir la justificació i motivació de la necessitat i proporcionalitat de les mesures en qüestió.

Respecte de la retransmissió de les classes, o la seua possible gravació, totes les reflexions anteriors s'hi apliquen: a tant que siguen mesures justificades i necessàries per garantir l'adaptació de l'ensenyament a les noves regulacions no hi ha cap dubte que es pot establir que així haja de ser impartida la docència, sense que el professorat pugua negar-se a desenvolupar-la en aquestes condicions. Tenint en compte les exigències d'ocupació d'espais per a la prevenció de la pandèmia i les recomanacions sanitàries que se'n deriven, només amb models de docència que incloguen elements d'activitat síncrona no presencial (retransmissió de la classe) o modalitats asíncrones (enregistrament) serà possible dur a terme tots els continguts teòrics i pràctics dels plans d'estudi vigents que han de ser impartits en cada titulació per tal que tot el estudiantat reba la docència corresponent. La Universitat de València disposa de la capacitat per determinar, doncs, en cada cas i segons el que els seus òrgans competents decidisquen que és més convenient en cada cas, quin haja d'estar aquest model concret d'adaptació.

Finalment, ha de ser ressenyat que el professorat, en la mesura que desenvolupa activitats docents, cedeix per la pròpia naturalesa d'aquesta activitat els seus drets d'imatge i de propietat intel·lectual respecte del contingut de les classes a la Universitat, si bé conservant com a autor tots els seus drets morals, cosa que més enllà de ser conseqüència del règim estatutari de l'activitat tal com està establert normativament, és coherent amb el règim jurídic-privat de les obres col·lectives ex art. 8 Decret legislatiu 1/1996, que aprova la Llei de Propietat Intel·lectual. En qualsevol cas, el resultat d'aquesta prestació queda integrat en l'activitat de la Universitat (en la mateixa mesura, d'altra banda, en què hi quedaven també les classes presencials). La qual cosa no vol dir que la Universitat no haja de vetllar per la defensa d'aquests drets d'imatge i de propietat intel·lectual, perseguint i combatent qualsevol ús indegut i que pugua anar més enllà de les finalitats per a les quals s'hi posen a disposició de l'estudiantat la gravació o retransmissió d'una classe.

Andrés Boix Palop
Vicesecretari General Universitat de València